

Ikäihmisten palvelut

Oulun eteläisen alueelliset lähi- ja aluepalvelut

Arviointi- ja kuntoutusyksiköt

26.4.2024

Asia Arviointi- ja kuntoutusyksikkö Arviida-vastuuyksikön (37070) lakkauttaminen 1.6.2024 alkaen.

Päätös Palvelualuejohtaja Virpi Rääpysjärven esitys:

Ikäihmisten palvelujen toimialueen Oulun eteläisen alueen lähi- ja aluepalvelujen (PA380) arviointi- ja kuntoutusyksikkö palvelut vastuualueen (VA3830) Arviida -vastuuyksikkö (37070) lakkautetaan 1.6.2024 alkaen.

Toimialuejohtaja Mervi Kosken päätös:

Hyväksyn palvelualuejohtaja Virpi Rääpysjärven esityksen.

Perustelu

Lainsäädäntötausta

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue (jäljempänä Pohde) vastaa sosiaali- ja terveystalvelujen järjestämisestä 1.1.2023 alkaen. Hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 7 §:n mukaan hyvinvointialue vastaa sille lailla säädettyjen tehtävien hoitamisesta, hyvinvointialueen asukkaan laissa säädettyjen oikeuksien toteutumisesta ja palvelukokonaisuuksien yhteensovittamisesta sekä muun muassa järjestettävien palveluiden ja muiden toimenpiteiden yhdenvertaisesta saatavuudesta, tarpeen määrän ja laadun määrittelemisestä sekä viranomaiselle kuuluvan toimivallan käyttämisestä. Järjestämisvastuuta sääntelee sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettu laki (612/2021, jäljempänä *järjestämislaki*).

Palveluiden saatavuus ja saavutettavuus

Järjestämislain 4 §:n 1 momentin mukaan hyvinvointialueen on suunniteltava ja toteutettava sosiaali- ja terveydenhuolto sisällöltään, laajuudeltaan ja laadultaan sellaisena kuin asiakkaiden tarve edellyttää. Palvelut on toteutettava yhdenvertaisesti, yhteen sovitettuina palvelukokonaisuuksina sekä hyvinvointialueen väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita. Palveluja voidaan kuitenkin koota hyvinvointialueen alueella suurempiin kokonaisuuksiin silloin, kun palvelujen saatavuus ja laadun turvaaminen edellyttävät erityisosaamista tai kalliita investointeja tai kun palvelujen tarkoituksenmukainen, kustannusvaikuttava ja tehokas toteuttaminen edellyttävät sitä. Lisäksi 2 momentin mukaan hyvinvointialueen on turvattava järjestämisvastuullaan olevien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen esteettömyys ja saavutettavuus.

Järjestämislain mukaan sosiaali- ja terveystalvelujen järjestäjän tulee arvioida eri väestö- ja asiakasryhmien palvelutarvetta, suunnata voimavaroja todettujen tarpeiden perusteella ja yhtenäistää hoito- ja palvelukäytäntöjä. Palvelujärjestelmä tulee myös saada sellaiseksi, ettei hyvinvointialueella olisi kustannuksia perusteettomasti lisääviä päällekkäisiä palveluja (järjestämislaki 4 §).

Yhdenvertaisuus ja toimenpiteiden oikeasuhtaisuus

Ikäihmisten palvelut

Oulun eteläisen alueelliset lähi- ja aluepalvelut

Arviointi- ja kuntoutusyksiköt

26.4.2024

Tarkoituksenmukainen palvelujen kokoaminen tukee myös palvelujen saatavuuden yhdenvertaisuutta hyvinvointialueella (järjestämislaki 4 §). Yhdenvertaisuusperiaate on perustuslain (731/1999) 6 §:ssä turvattu oikeus, jonka mukaan ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä. Ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan sukupuolen, iän, alkuperän, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Myös yhdenvertaisuuslain (1325/2014) 5 § edellyttää viranomaista edistämään yhdenvertaisuutta toiminnassaan.

Lähellä toteutettavilla eli ns. lähipalveluilla tarkoitetaan palveluja, joita asiakkaat käyttävät usein ja ainakin osa asiakkaista käyttää niitä toistuvasti, jopa päivittäin, minkä vuoksi sellaisia palveluja on perusteltua saada läheltä. Kaikkia palveluja ei ole kuitenkaan mahdollista eikä tarkoituksenmukaista hajauttaa ja järjestää lähipalveluina.

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialuestrategia, sosiaali- ja terveystalouden palvelujen järjestämissuunnitelma sekä tuottavuus- ja taloudellisuusohjelma

Järjestämislain 11 §:ssä säädetään hyvinvointialuestrategiasta. Hyvinvointialueen on laadittava taloutensa ja toimintansa suunnittelua ja johtamista varten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelustrategia osana hyvinvointialuestrategiaa. Palvelustrategiassa hyvinvointialue päättää järjestämistaloutensa kuuluvan sosiaali- ja terveydenhuollon pitkän aikavälin tavoitteet. Lisäksi hyvinvointialue asettaa palvelustrategiassa tavoitteet sille, miten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut toteutetaan ottaen huomioon hyvinvointialueen asukkaiden tarpeet, paikalliset olosuhteet, palvelujen saatavuus ja saavutettavuus sekä kustannusvaikuttavuus.

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialuestrategia (sisältäen palvelustrategian) on hyväksytty aluevaltuustossa 2.5.2022 (77§). Aluevaltuuston 17.10.2022 (120§) hyväksymä Pohteen sosiaali- ja terveystalouden palvelujen järjestämissuunnitelma pohjautuu hyvinvointialuestrategiaan ja siihen sisältyvän palvelustrategian linjauksiin. Sote-järjestämissuunnitelmassa on linjattu tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit Pohteen sote-palveluille vuosille 2023-2025. Uudet rakenteet mahdollistavat paremmin henkilöstön riittävyyden, osaamisen ja hyvinvoinnin ja koko alueella parhaiden käytäntöjen hyödyntämisen. Uudistamisen avulla vastataan paremmin myös lainsäädännön muutoksiin sekä saatuun valtion rahoitukseen ja rahoituksen riittävyyden turvaamiseen. Järjestämissuunnitelmaa on päivitetty aluevaltuuston 20.11.2023 (187§) hyväksymällä tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmalla. Se toteuttaa osaltaan hyvinvointialueen strategian painopisteitä sekä konkretisoi uudistamisen toimenpiteitä taloussuunnittelukaudelle 2024-2026. Ohjelma toimii myös valtioneuvoston päättämän lainanottovaltuuden ehtona vuodelle 2024.

Sote-järjestämissuunnitelmassa keskeinen tavoite on resurssien kohdentaminen hyvinvointialueen perustason palvelujen vahvistamiseen etupainotteisesti vuonna 2023. Perustason vahvistaminen tarkoittaa mm. digitaalisen sotekeskuksen käynnistämistä. Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman tavoitteena on uudistaa rakenteita ja toimintamalleja siten, että alueen asukkaille ja muille sidosryhmille voidaan tarjota vaikuttavia palveluja, riittävä henkilöstö turvataan ja talouden kantokykyä parannetaan. Tuottavuus- ja

Ikäihmisten palvelut

Oulun eteläisen alueelliset lähi- ja aluepalvelut

Arviointi- ja kuntoutusyksiköt

26.4.2024

taloudellisuusohjelmassa on linjattu, että ympärivuorokautinen hoito järjestetään turvallisesti. Yhteisöllistä asumista järjestetään ympärivuorokautisen palveluasumisen sijaan. Toimenpiteeksi on kirjattu, että ikäihmisten ympärivuorokautisen palveluasumisen peittävyys (yli 75-vuotiaiden määrä palvelussa) saavutetaan 6 prosenttiin vuonna 2024 (nykyinen peittävyys 7,5%). Lisäksi arviointi- ja kuntoutusyksikköpaikkoja lisätään 13 paikkaa ja paikkoja keskitetään isompiin yksiköihin, tavoitepaikkamäärä (332) saavutetaan 2025.

Arviida- kuntoutusyksikkö

Sosiaali- ja terveystaloudellisuusohjelmassa on huomioitu palvelurakennemuutos. Oulun eteläisen lähipalvelualueen Reisjärven kunnassa sijaitsee kuntoutusyksikkö Arviida, jonka asiakaspaikkamäärä on 10-12 paikkaa. Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman mukaisesti kuntoutusyksikkö paikkoja keskitetään isompiin yksiköihin.

Kuntoutusyksikön palveluja tarvitsevat asiakkaat hoidetaan Oulun eteläisen alueen muissa kuntoutusyksiköissä kuten Haapajärven Pääskysen kuntoutusyksikössä, johon lisätään 7 asiakaspaikka ja yksiköstä tulee 22 paikkainen kuntoutusyksikkö. Kuntoutusyksikkötoiminnan lisäksi Oulun eteläisellä alueella on mahdollisuus saada kotikuntoutusta. Omaishoidon lakisääteisiä ja harkinnanvaraisia vapaita voidaan järjestää useissa Oulun eteläisen alueen yksiköissä.

Yhteistoimintamenettely

Yhteistoimintamenettely Arviida yksikön toiminnan päättymiseen liittyen on käyty työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnassa ja hyvinvointialueella annetun lain (449/2007) 4.1 §:n 1 ja 4 kohtien mukaisesti.

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue on käynnistänyt yhteistoimintaneuvottelut tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman toimeenpanoon liittyen 20.2.2024 annetulla neuvotteluesityksellä. Neuvottelut ovat alkaneet 26.2.2024 ja päättyneet 8.4.2024. Aluehallitus on merkinnyt neuvottelutuloksen tiedoksi 16.4.2024 § 165. Yhteistoimintaneuvotteluissa on käsitelty aiottujen toimenpiteiden perusteet, vaihtoehdot ja vaikutukset henkilöstöön. Lisäksi työnantaja on antanut henkilöstön edustajille selvityksen perusteista, joiden mukaan neuvottelujen kohteena olevan henkilöstön työsuhteiden olennaisia ehtoja muutetaan muutoksen johdosta.

Muu osallisuus

Yhteistoimintamenettelyn rinnalla on turvattu hyvinvointialueen asukkaille ja palvelujen käyttäjille hyvinvointialuelain 29 § ja 34 § (611/2021) mukaisesti oikeus osallistua ja vaikuttaa tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman mukaisiin toimenpiteisiin. Suunnitellut toimenpiteet julkaistiin Pohde verkkosivuilla 20.2.2024.

Yhteistoimintaneuvottelujen aikana järjestettiin viisi paikallista henkilöstö- ja asukastilaisuutta (Kuusamo, Ii, Kalajoki, Ylivieska, Reisjärvi) sekä 28.2.2024 koko Pohdetta koskeva yleinen

Ikäihmisten palvelut

Oulun eteläisen alueelliset lähi- ja aluepalvelut

Arviointi- ja kuntoutusyksiköt

26.4.2024

verkossa toteutettu interaktiivinen asukastilaisuus. Myös kaikki kuntatilaisuudet toteutettiin striimattuina.

Johtopäätökset

Pohjois-Pohjanmaan aluevaltuusto on linjannut sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmassa, että arviointi- ja kuntoutusyksikköpaikkoja lisätään 13 paikkaa ja paikkoja keskitetään isompiin yksiköihin, tavoitepaikkamäärä (332) saavutetaan vuonna 2025.

Edellä mainitut toimenpiteet kuntoutusyksikkötoiminnassa Oulun eteläisellä palvelualueella ovat tarpeellisia ja välttämättömiä hoidon laadun ja asiakasturvallisuuden näkökulmasta ottaen huomioon henkilöstön riittävydessä olevat haasteet. Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista 14§ mukaan hyvinvointialueen on toteutettava iäkkään henkilön arvokasta elämää tukeva pitkäaikainen hoito ja huolenpito ensisijaisesti hänen kotiinsa annettavilla ja muilla sosiaali- ja terveydenhuollon avopalveluilla. Palvelut on sovitettava sisällöltään ja määrältään vastaamaan iäkkään henkilön kulloisiakin palveluntarpeita.

Päätöksenteon toimivalta

Pohteen hallintosäännön 34 §:n mukaan hyvinvointialueen palvelutuotannosta vastaavat sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen toimialat, jotka jakautuvat toimialueisiin. Toimialuejohtaja johtaa toimialueensa toimintaa ja vastaa sen toiminnasta ja taloudesta ja päättää vastuualueen jakaantumisesta vastuuyksikköihin palvelualuejohtajan esityksestä.

Hallintosääntö 34 § 5. mom. kohta 1 ja 6

Allekirjoitus

Mervi Koski
Toimialuejohtaja

Jakelu

Palvelualuejohtaja Virpi Rääpysjärvi, vastuualuepäällikkö Piritta Hänninen, laajennettu hva-johtoryhmä, aluehallitus/hallintosihteeri Mirva Vehkaoja

Lisätietojen antaja

Toimialuejohtaja Mervi Koski, mervi.koski@pohde.fi

Tiedoksianto asianosaiselle

Tiedoksiantaja: Eija-Maaret Ikonen, johdon sihteeri

Annettu tiedoksi sähköisesti

Pvm: 29.4.2024

Ikäihmisten palvelut

Oulun eteläisen alueelliset lähi- ja aluepalvelut

Arviointi- ja kuntoutusyksiköt

26.4.2024

Vastaanottajat: Palvelualuejohtaja Virpi Rääpysjärvi, vastuualuepäällikkö Piritta
Hänninen, laajennettu hva-johtoryhmä, aluehallitus/hallintosihteeri
Mirva Vehkaoja

Ikäihmisten palvelut

Oulun eteläisen alueelliset lähi- ja aluepalvelut

Arviointi- ja kuntoutusyksiköt

26.4.2024

OIKAISUVAATIMUSOHJE

Päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen:

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*) sekä hyvinvointialueen jäsen.

Hyvinvointialueiden yhteistoiminnassa järjestettyjä tehtäviä koskevasta päätöksestä oikaisuvaatimuksen saa tehdä myös yhteistoimintaan osallinen hyvinvointialue ja sen jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä **14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista**.

Oikaisuvaatimus on toimitettava Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa *asianosaisen* katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Hyvinvointialueen jäsenen sekä hyvinvointialueiden yhteistoimintaan osallisen hyvinvointialueen ja sen jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluessa siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta määräaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun 26 päivä tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on **Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen aluehallitus**

- postiosoite: PL 10, 90029 Pohde
- käyntiosoite: Kajaanintie 50, 90220 OULU
- sähköpostiosoite: kirjaamo@pohde.fi
- puhelinnumero: 08 315 6126

Kirjaamon aukioloaika on arkisin klo 08.00 - 15.45.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti viranomaiselle, joka on tehnyt päätöksen. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä vaaditaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Ikäihmisten palvelut

Oulun eteläisen alueelliset lähi- ja aluepalvelut

Arviointi- ja kuntoutusyksiköt

26.4.2024

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Jos oikaisuvaatimus päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.